

spektrene i den tredje verden rummer, underkastes en dyberegående behandling.

Men der er andre opgaver, som i stigende grad gør krav på opmærksomhed i en bred sikkerhedspolitisk debat. Der tænkes her på de farer, der truer hele menneskehedens eksistens, og som flere og flere videnskabsmænd beskæftiger sig med.

I *Menton*-erklæringen, afgivet til FN's generalsekretær, hedder det i indledningen bl. a.:

„Selv om vi lever geografisk adskilt med vidt forskellig kultur, sprog, indstillinger, politisk og religiøst tilhørsforhold, forenes vi dog i vor tid gennem en fælles fare. Denne fare — af en art og et omfang, som mennesket aldrig tidligere har stået over for — skyldes et sammentræf af forskellige fænomener. Enkeltvis ville de stille os over for uoverskuelige problemer. Tilsammen frembyder de ikke blot sandsynlighed for en enorm tilvækst i menneskelig lidelse inden for en nær fremtid, men endog mulighed for hel eller delvis udyddelse af menneskeliv på jorden.“

Menton-erklæringen er blevet fulgt op af bl. a. „*A Blueprint for Survival*“ udsendt af 33 britiske videnskabsmænd, hvis synspunkter stort set falder sammen med Menton-erklæringens, og for nylig har en tredje gruppe af videnskabsmænd i bogen „*The Limit to Growth*“ (udsendt af Club of Rome) givet en indgående analyse af de sandsynlige udviklingstendenser. Også her tegnes dystre perspektiver. Sidst i februar måned i år sendte den hollandske politiker *Sicco L. Mansholt*, der er vicepræsident for EF-kommissionen i Brüssel, et brev til præsidenten for kommissionen, hvori han fremlægger sit syn med hensyn til den indsats, der er nødvendig for at afværge katastrofer.

Temaet i disse andre publikationer er befolkningsekspllosionen, rovdriften på klodens ressourcer, ødelæggelse af det menneskelige miljø med dertil hørende voksende spændinger og kløfter mellem de såkaldte rige og fattige lande. Der knytter sig til disse spørgsmål en lang række krav om ændringer i de hidtidige mønstre. Det er spørgsmål, der retter sig til de enkelte lande, men først og fremmest er spørgsmålene fundamentalt af international karakter, og alvorlige forsøg på at løse dem kræver handling på international basis.

Generelt truer de mennesket som art og er dermed i egentligste forstand en trussel mod den globale sikkerhed.

Men hertil kommer, at de også har konsekvenser med hensyn til den militærpolitiske side af sikkerhedspolitikken. For forholdet er jo det, at de nævnte problemer er nøje forbundet med de internationale konfliktproblemer, hvor de i mange hense-

ender må opfattes både som årsag og virkning. Det er derfor i høj grad relevant, at man i overvejelserne om Danmarks sikkerhedsproblemer og vore bestræbelser for at bidrage til en sikrere og fredeligere verden har disse problemer med som baggrund.

Når det således er en nødvendighed, at man forsøger at finde nye mål og virkemidler i det internationale samarbejde, så må det være en opgave for et land som Danmark at yde et konstruktivt bidrag hertil. Men skal det ske, må der skaffes mulighed for at tage initiativer til gennemførelse af undersøgelser og udarbejdelse af forslag, som man fra dansk side kan føre frem på internationalt plan.

Det er rigtigt, at såvel befolkningsekspllosionen som udplyndringen af jordens ressourcer, miljøforringelsen o. s. v. har sammenhænge med andre områder end det sikkerhedspolitiske, men det må anses for at være af stor betydning, om der er fondsmidler til rådighed for en utraditionel indsats, der hurtigt kan iværksættes, og som kan danne udgangspunkt for stillingtagen til, hvorledes man eventuelt i den lovgivning og den administration, der har tilknytning til de omhandlede problemsæt, på længere sigt kan løse opgaverne. Der er da på denne måde visse principielle lighedspunkter mellem de metoder, hvorefter Nordisk Kulturfond virker, og det påtænkte fonds arbejdsmåde.

Det må på alle måder være fondets opgave at opmuntre til, at de nævnte problemsæt bliver taget op af forskere og eksperter, af organisationer og institutioner, der virker internationalt.

I tilknytning hertil må fondet stimulere bestræbelser for i almindelighed at inddrage borgerne i en øget forståelse af de indviklede sammenhænge, dels for at påkalde interessen for at påvirke udviklingen uden for landets grænser, dels for at skabe større forståelse for de konsekvenser, ændringer i handlingsmønstre affødt af globale vanskeligheder kan afstedkomme.

Alle sider af det folkelige arbejde, uddannelserne, massemedierne, kunsten o. s. v. må inddrages i kontaktarbejdet ud over grænserne. — Fondet må kunne yde støtte til internationalt ungdomsarbejde af vidt forskellig karakter, seminarer, udvekslingsrejser, internationale arbejdslejre o. s. v. — Særlig interesse knytter sig til de kontakter, der kan bygges med udviklingslandene.

Efter forslagsstillernes opfattelse er der alt i alt med baggrund i den stedfindende udvikling et stærkt behov for — ad kendte og ad nye veje — at styrke den solidaritetsfølelse, der er en af de væsentligste forudsætninger for, at bestræbelserne for at skabe større sikkerhed i det internationale samfund kan lykkes.